

KÄGU - LIIGIKIRJELDUS

KÄGU *Cuculus canorus*

KUIDAS ÄRA TUNDA?

pikkus	33cm (13"); tuvi suurune lind
sulestik	<ul style="list-style-type: none">▪ Sinakashall selg▪ pea ja rind hall, kõhualune piktiriibuline
tiivad	Lühikesed teravaotsalised
saba	Pikk
nohk	Musta tipuga, üsna pikk
Muu	<ul style="list-style-type: none">▪ Kägudel on neli varvast-kaks ettepoole ja kaks tahapoole suunatud▪ noored linnud on pruunid▪ laperdav lend

Illustration 1 Tomasz Cofta

Photo 1 by Marcin Karetta

ELUPAIK-KUST LEIDA?

- Nõmmed, metsad, puudega kultuurmaastikud, puissood.

POPULATSIOON

Euroopas on hinnanguline haudepaaride arv 4 200 000 – 8 600 000.

Lääne Euroopa (peamiselt Prantsusmaa) populatsiooni arvukus kukub. Eestis hinnatakse liigi arvukuseks 20 000 - 30 000 haudepaari.

ELUPAIK

TOITUMINE:

toitub putukatest, peamiselt karvased röövikud, kellest hoiduvad paljud linnud.

PESITSEMINE:

- nõmmed, metsta äärealad
- Emased munevad 18-20 muna teiste lindude pesadesse. Seda nimetatakse pesaparasitismiks.
- Emased kädod on geneetiliselt kaldunud kasutama kindlaid peremeesliike. Näiteks, emane kägu, kes on üles kavanud sookiuru pesas, kaldub ka ise parasiteerima (munema) kiurude pesi.

Pesaparasitismi põhjendamiseks on mitmeid seletusi. Näiteks, parasiteeriv liik hoiab nii kokku energiat. Järglaste haudumisele, toitumisele kulutatava energia asemel on tal võimalus toota rohkem mune. Aafrikas muneb parasiteeriv linnuliik keskmiselt ühe muna rohkem kui mitte-parasiteeriv liik. Mõned parasiteerivad liigid munevad iga muna erinevasse pesasse, vähendades niiviisi kõikide munade (järglaste) hukkumise võimalust kui pesa satub röövluse ohvriks. Reeglina hukuvad peremees-liigi enda järglased, kuna parasiit-liigi poeg hävitab nad (muna või koorunud poja pesast välja tõukamine) või surevad nad nälga, kuna vanemad ei jõua kõiki järglasi toita ja valivad hoolealuseks tavaliselt palju suurema ja elujõulisema parasiit-liigi poja.

Peremees-parasiidi suhe on looduses üks keerulisemaid mehhanisme, mida ei ole lõpuni mõistetud tänapäevalgi. Teadlased arvavad, et peremees-liik ei saa tegelikult aru, et nende pesas on võõras poeg, kuigi see võib isegi temast olla palju suurem. Samas, kõik liigid ei lange pesaparasitismi ohvriks - leides pesast kummalise muna, viskavad nad selle üle pesa serva.

RÄNNE:

Kuna käol ei ole vanemakohustusi, siis saab ta naasta Aafrikasse juba suve lõpus. Paljud isendid rändavad juba juuni lõpus juuli alguses. Vanalinnud lahkuvad tunduvalt varem kui noored, kes ei ole veel võimelised pikka rännet ette võtma. Hämmastav on see, et noored on võimelised rändama iseseisvalt, ilma et keegi neile rändeteid näitaks .